

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 28/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi yleisradioverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 106/2013 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen, valtiovarainministeriö
- johtava lakimies Matti Merisalo, Verohallinto
- toimitusjohtaja Lauri Kivinen, Yleisradio Oy
- kansanedustaja Petteri Orpo, kansallisen kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja, eduskunta
- Yleisradion hallintoneuvoston puheenjohtaja, kansanedustaja Ilkka Kantola, eduskunta.

Kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- liikenne- ja viestintäministeriö
- Viestinnän Keskusliitto
- Viestintävirasto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisradioverosta annettua lakia siten, että henkilön yleisradioveron pienin maksuunpantava määrä korotettaisiin 50 eurosta 51 euroon ja veron enimmäismäärä 140 eurosta 143 euroon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2014 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2014 toimitettavassa verotuksessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Korotusesitys

Esitys koskee yksinomaan *henkilön yleisradioveroa*, jonka vähimmäis- ja enimmäismäärään

ehdotetaan pientä muutosta. Veron peruste ja kertymäprosentti (0,68 %) säilyisivät sen sijaan ennallaan. Myös yhteisön yleisradioveron perusteet säilyisivät muuttumattomina.

Pienin maksuunpantava määrä on ehdotettu korotettavaksi nykyisestä 50 eurosta 51 euroon ja veron enimmäismäärä 140 eurosta 143 euroon. Muutos lisäisi veron tuottoa noin 10 milj. eurolla vuonna 2014. Sillä voitaisiin kattaa se lisätuottotavoite, 8 milj. euroa, jota ensi vuoden talousarvioesitykseen ehdotettu siirto valtion televisio- ja radiorahastoon edellyttää. Määräraha sisältyy momentille 31.40.60, jolle on esitetty myönnettäväksi yhteensä 510,5 milj. euroa. Vastaava määräraha on tämän vuoden budjetissa 500 milj. euroa.

Korotuksen tausta

Määrärahan korotuksen taustalla on osana Yleisradio Oy:n (*Yleisradio*) julkisen palvelun rahoitusjärjestelmää hyväksytty muutos valtion televisio- ja radiorahastosta annettuun lakiin (475/2012 — HE 29/2012 vp). Muutoksella vahvistettiin paitsi Yleisradion rahoitusmalli myös rahoituksen indeksisidonnaisuus. Budjettiin otettavaa määrärahaa tarkistetaan sen nojalla vuosittain kustannustason muutosta vastaavasti. Indeksiksi muodostuu elinkustannusindeksistä, jonka painoarvo on yksi kolmasosa, ja ansiotasoindeksistä, jonka painoarvo on kaksi kolmasosaa.

Yleisradioveroa koskevan lain muutostarve juontuu siis määrärahaan ehdotetusta korotuksesta. Vaikka veron tuottoa ja rahastosiirtoa Yleisradiolle ei ole kytketty suoraan toisiinsa, tavoitteena on, että ne vastaisivat toisiaan ainakin pidemmällä aikavälillä. Esityksessä on arvioitu, että ensi vuoden verokertymä muodostuu nykyisillä veroperusteilla noin 8 milj. euroa pienemmäksi kuin vuodelle 2014 ehdotettu määräraha. Kysymys on siis tämän vajauksen paikkauksesta. Vaihtoehtoisista tavoista on valittu se, joka kohdistuu veroa maksaviin mahdollisimman tasapuolisesti.

Valiokunnan yleiskannanotto

Valiokunta puoltaa korotusesitystä. Enimmäismäärän korotus koskisi noin 2,5 miljoonaa henkilöä. Heidän osaltaan korotus olisi siis 3 euroa vuodessa eli 25 senttiä kuukautta kohden. Muutos olisi tätä pienempi sille joukolle, jonka verotaso asettuu nykyisin välille 50—140 euroa. Näitä on noin 1,5 miljoonaa henkilöä, kun veron vähimmäismäärän alle jääviä tulonsaajia on noin 400 000. Yleisradioveron suorittamisvelvollisuus syntyisi korotusten jälkeen käytännössä silloin, kun vuositulot ylittävät 7 500 euroa¹. Enimmäismäärän joutuisivat vastaavasti suorittamaan ne, joiden vuotuiset tulot ovat vähintään 21 029 euroa.

Valiokunta pitää korotuksia henkilötasolla varsin pieninä. Niillä voidaan kuitenkin varmistaa vasta päätetyn rahoitusmallin toiminta sekä turvata Yleisradion tehtävä ja siitä seuraava vastuu julkisen palvelun tuottajana. Korotukset ovat tähän nähden perusteltuja. Olennaista on myös muistaa, että viimevuotisella rahoitusratkaisulla haluttiin luoda rahoitus- ja hallintomalli, joka turvaa pitkäjänteisesti Yleisradion julkisen palvelun kehittämisen ja riippumattomuuden nykyisenkaltaisessa laajuudessa. Huomionarvoista on myös se, että uusi yleisradiovero kevensi useimpien maksurasitusta tai säilytti sen lähes ennallaan laajan maksupohjan ansiosta.

Indeksisidonnaisuus

Esitys on herättänyt keskustelua ennen muuta sen taustalla olevan määrärahan indeksisidonnaisuuden vuoksi. Esillä on ollut mm. kysymys, missä määrin korotus on perusteltu samaan aikaan, kun kaupallinen media on laaja-alaisessa taloudellisessa ja toiminnallisessa murroksessa.

Valiokunta on kuullut asiassa mm. Yleisradion toimitusjohtajaa sekä hallintoneuvoston ja suurimman eduskuntaryhmän puheenjohtajaa. He ovat selvittäneet mm. sitä, miten lisä-

¹ Tuloilla tarkoitetaan tässä verovuoden puhtaan ansiotulon ja puhtaan pääomatulon yhteismäärää eli tuloa, josta on vähennetty luonnolliset ja ns. viran puolesta tehtävät vähennykset valtion- ja kunnallisverotuksessa.

rahoitus aiotaan kohdentaa ensi vuoden budjetissa, ja toisaalta, miten indeksikorotuksen jäädytyksen vaikutuksia on tarkoitus selvittää ja arvioida. Koska asia on herättänyt yleistä kiinnostusta, valiokunta kuvaa lyhyesti saamansa selvityksen avainkohdat.

Yleisradion itsensä tarkoitus on ensinnäkin lisätä hankintojaan ulkopuolisilta kotimaisilta toimijoilta ja kehittää yhteistyötä luovan alan kanssa. Kohteita ovat mm. ns. *indie-hankinnat*, joilla pyritään nostamaan suomalaisen audiovisuaalisen yritystoiminnan tasoa, lisäämään vientimahdollisuuksia kotimaiselle draamalle ja lastenohjelmille sekä tukemaan kotimaista elokuvaa. Tarkoitus on kasvattaa myös Svenska Ylen osuutta indie-tuotannoissa. Lisäksi ensi vuoden budjettivaroja aiotaan ohjata myös kumppanuuksiin Mediapoliksen ja Pasilan Studioiden kanssa. Vireillä on lisäksi kaksi uutta laajaa yhteiskunnallista hanketta, kuten *Nuorille.Nyt*-kokonaisuus. Peruskoulujen kanssa on tarkoitus tehdä yhteistyötä mediakasvatuksessa BBC:n *School Report* -mallin pohjalta.

Kuulemisessa on käynyt lisäksi ilmi, että Yleisradion kotimaiset ohjelmaostot ovat lisääntyneet jo tänä vuonna ja lisääntyvät edellä kuvatuin tavoin myös ensi vuonna. Kaavailtujen ostojen määrä on 24,6 milj. euroa, kun tämän vuoden arvio on 23,4 ja vuoden 2012 toteutuma 16,7 milj. euroa. Yhtiö ylläpitää muutoin tiukkaa talouslinjaa eikä lisää omaa tekemistään eikä työvoimaansa.

Yleisradion hallintoneuvosto on puolestaan päättänyt pyytää yhtiön hallitukselta arviota siitä, mitä vaikutuksia indeksikorotuksen jäädytyksellä olisi vuonna 2015. Selvityksen tulee olla

valmis ensi vuoden maaliskuussa, jolloin hallintoneuvosto kokoontuu seuraavan kerran. Sitä koskeva tieto on tarkoitus välittää hallintoneuvoston jäsenten kautta myös eduskunnalle. Ajatuksena on, että myös eduskuntaryhmien puheenjohtajat arvioivat yhdessä selvityksen tuloksia. — Kuulemisessa korostettiin toisaalta sitä, ettei hallintoneuvosto päätä indeksikorotuksesta eikä verolainsäädännöstä. Se voi kuitenkin arvioida Yleisradion toiminnan yleisiä edellytyksiä ja keväisen selvityksen tuloksia mm. sen valossa.

Valiokunta katsoo, että saatu lisäselvitys puoltaa esityksen hyväksyttävyyttä. On perusteltua, että Yleisradio käyttää hyvää asemaansa kotimaiseen ohjelmatuotantoon ja tukee sen toimintaedellytyksiä samalla, kun se voi huolehtia omasta perustehtävästään.

Toisaalta on perusteltua ottaa huomioon myös se, että uusi rahoitusmalli on tuottamassa nyt vasta ensimmäisen kerran indeksikorotuksen. Sen vuoksi on syytä katsoa hieman eteenpäin, miten se toimii.

Yleisradion rahoitus- ja hallintomallin luonti oli kaikkiaan hankala prosessi, jota edelsi kaikkien eduskuntaryhmien yli vaalikausien kestänyt yhteistyö. On johdonmukaista ylläpitää saavutettua tulosta, joka on saanut eduskunnan hyväksynnän vasta viime vuoden keväänä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

VaVM 28/2013 vp — HE 106/2013 vp

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj.	Pentti Kettunen /ps	Jouko Skinnari /sd
jäs.	Pertti Hemmilä /kok (osittain)	Kauko Tuupainen /ps
	Jouko Jääskeläinen /kd	Kari Uotila /vas
	Timo Kalli /kesk	Ville Vähämäki /ps
	Anneli Kiljunen /sd	vjäs. Johanna Karimäki /vihr
	Mika Lintilä /kesk (osittain)	Esko Kurvinen /kok
	Kari Rajamäki /sd (osittain)	Riitta Myller /sd (osittain)
	Markku Rossi /kesk	Raimo Piirainen /sd (osittain)
	Matti Saarinen /sd (osittain)	Eero Reijonen /kesk
	Sari Sarkomaa /kok	Anne-Mari Virolainen /kok.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esityksessä yleisradioverolain 2 §:n muuttamisesta nostettaisiin veron enimmäismäärää sekä laskettaisiin maksuunpantavan määrän alarajaa. Näillä toimilla hallitus laskee saavansa lisätuloja noin 10 miljoonaa euroa. Summa ohjattaisiin suoraan Ylen toimintamenoihin. Niin sanotulla yle-verolla kerättäisiin Yleisradiolle jo yli puoli miljardia euroa vuosittain.

Maksuperusteiden muutokset ovat yhdelle henkilölle määrällisesti marginaalisia, mutta perussuomalaiset näkevät asiassa periaatteellisen ristiriidan. Yleisradioveron muutoksia perustellaan indeksikorotuksena. Syy olisikin pätevä, jos valtion taloustilanne olisi vakaampi. Perussuomalaiset haluavatkin muistuttaa, että hallitus on jo taloudellisiin syihin vedoten jää-

dyttänyt muun muassa lapsilisien indeksikorotukset.

Perussuomalaiset eivät väheksy Ylen asemaa yhtenä merkittävänä tiedotusvälineenä Suomessa. Ylellä on valtion tiedotusvälineenä valtaa, mutta myös paljon vastuita.

Perussuomalaiset eivät kuitenkaan näe, että rahoituksen kahden prosentin muutos suuntaan tai toiseen tulee merkittävästi parantamaan, saati huonontamaan Ylen tuottamaa sisältöä. Kahden prosentin sopeutus omaan toimintaan vaatii vain johto- ja organisoitaitaitoja, joita nyt tarvitaan korostetusti.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2013

Ville Vähämäki /ps
Kauko Tuupainen /ps
Pentti Kettunen /ps